

Bemærkninger til lovforslaget.

De samlede kommunale drifts- og anlægsudgifter er i de senere år vokset med 15-20 pct. om året. Denne stærke udgiftsstigning er i vidt omfang blevet finansieret af en hurtig forøgelse af de kommunale skatter, men samtidig har den kommunale låntagning været meget omfattende og har i de seneste år andraget over 2 milliarder kr. årligt opgjort til kursværdi.

Det er regeringens opfattelse, at der må tilstræbes en afdæmpning af den stærke vækst i de kommunale udgifter. En fortsat kraftig ekspansion i de kommunale udgifter vil volde problemer gennem en fortsat hurtig stigning i det kommunale skattetryk og samtidig lægge hindringer i vejen for regeringens politik på længere sigt, hvor bestræbelserne går i retning af at dæmpe væksten i hele den offentlige sektors ressourceforbrug.

Disse bestræbelser har i de senere år i stigende grad gjort sig gældende for de statslige institutioners drifts- og anlægsudgifter. På dette område, der omfatter op mod halvdelen af de samlede offentlige udgifter til forbrug og investering, er der nu kun tale om en meget begrænset forøgelse af aktiviteten. En tilsvarende afdæmpning af væksten i de øvrige offentlige udgifter, der helt overvejende vedrører kommunerne, vil forudsætte, at der foretages en kritisk gennemgang af de krav, der på forskellige områder stilles til omfanget eller kvaliteten af de offentlige ydelser, som kommunerne skal kunne stille til rådighed for borgerne. Regeringen har iværksat en sådan gennemgang, og de kommunale organisationer har tilbudt bistand hermed.

Såvel i regeringen som i de kommunale organisationer er det endvidere opfattelsen, at der må tilstræbes et nærmere samarbejde vedrørende investeringsbudgetteringen og de kommunale låneprogrammer. Et sådant samarbejde mellem statslige og kommunale budgetmyndigheder kan imidlertid ikke føres ud i livet allerede med virkning for finansåret 1972-73, idet budgetterne herfor allerede nu er under udarbejdelse.

Regeringen har derfor anset det for nødvendigt, at der for dette finansår — som en engangsforanstaltning — indføres en overgrænse for stigningen i de kommunale skatter. Herved og gennem en videreførelse af begrænsningen af den kommunale låntagning vil man søge at dæmpe den videre udvikling i de kommunale drifts- og anlægsudgifter.

Regeringen har ført forhandlinger med Kommunernes Landsforening, Amtrådsforeningen i Danmark og Københavns og Frederiksberg kommuner

om disse spørgsmål, og der er herved opnået enighed om bestemmelserne i nærværende lovforslag.

Den nævnte overgrænse for stigningen i de kommunale skatter søges opnået ved at fastsætte et maksimum for stigningen fra 1971-72 til 1972-73 i den enkelte kommunes og amtskommunes budgetterede provenu af indkomstskat (forskudsbeløb), ejendomsskatter og dækningsafgift, og det foreslås, at det udskrevne beløb i 1972-73 ikke må overstige de budgetterede beløb for 1971-72 (efter fradrag af amtsfondsbidrag) med mere end 7 pct. i kommunerne bortset fra København og Frederiksberg. I sidstnævnte kommuner må stigningen maksimalt udgøre 11½ pct. For amtskommunerne må skatte­stigningen maksimalt udgøre 20 pct. af de budgetterede beløb af ejendomsskatter og amtsfondsbidrag for 1971-72.

Da den foreslåede begrænsning af skatteudskrivningen kan fremkalde vanskeligheder for kommuner, der udsættes for uundgåelige og betydelige udgiftsstigninger som følge af en relativt stor befolkningstilvækst, foreslås det endvidere, at der ud over de nævnte generelle procenttillæg til de budgetterede beløb for 1971-72 kan lægges et procenttillæg, der svarer til den procentvise stigning i henholdsvis kommunens og amtskommunens registerfolketal fra 1. juli 1970 til 1. juli 1971 med fradrag af 1 procentpoint. Dette procenttillæg vil medføre en samlet forhøjelse af skatteudskrivningen for kommuner og amtskommuner på henholdsvis 120 mill. kr. og 22 mill. kr.

Ud over disse stigningsprocenter kan kommunerne forhøje skatteudskrivningen med et beløb, der svarer til merudgiften for regnskabsåret 1972-73 som følge af den nedsatte statsrefusion vedrørende bolig­sikringsordningen. Denne udgiftsforøgelse andrager ganske vist kun ca. 80 mill. kr. for samtlige kommuner svarende til godt 1 promille af kommunernes samlede skalainkomster, men betydningen af forøgelsen varierer stærkt fra kommune til kommune, og den er ret mærkbar for en begrænset kreds af kommuner.

Der foreslås endvidere åbnet adgang for kommunerne og amtskommunerne til at forhøje skatteudskrivningen for 1972-73 med et beløb svarende til de budgetterede merudgifter i dette regnskabsår som følge af gennemførelsen af henholdsvis lov om børnetandpleje og undervisningsministeriets bekendtgørelse om befordringsgodtgørelse til visse grupper af uddannelsessøgende.

Ved lov om børnetandpleje, der træder i kraft